

آیت‌الله‌العظمی غروی علیاری: بیان اسرار الهی برای جامعه بدون ظرفیت شاید حرام هم باشد/ مراد از افق اعلی

مفسر قرآن مجید با بیان اینکه اگر در جامعه ظرفیت نباشد، شاید بیان اسرار الهی برای بشریت حرام هم باشد، گفت: افق اعلی جایی است که خطابات ربانی به صدر رسول‌الله(ص) رسید.

مفسر قرآن مجید با بیان اینکه اگر در جامعه ظرفیت نباشد، شاید بیان اسرار الهی برای بشریت حرام هم باشد، گفت: افق اعلی جایی است که خطابات ربانی به صدر رسول‌الله(ص) رسید.

به گزارش خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا)، آیت‌الله‌العظمی جواد غروی علیاری، مفسر قرآن در جلسه تفسیر خود که به تفسیر سوره نجم اختصاص داشت، به تفسیر آیه 6 سوره نجم «ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَى»، پرداخت و گفت: «استَوَى» محل اعتدال و استقرار است، به معنای قدرت پیدا کردن، اعمال قدرت و اعمال شوکت است.

وی با اشاره به آیه 7 سوره نجم «وَهُوَ بِالْأَفْقِ الْأَعْلَى»، افزود: خاتم‌الانبیاء(ص) در جایگاه اعلی و در محل بسیار مخصوص الهی قرار گرفته است. ضمیر «هُوَ» به رسول اکرم برمی‌گردد. بعضی از علما فرموده‌اند که راجع به جبرئیل است. همه آن مربوط به خدا و رسول اکرم(ص) است؛ ضمیر به ذات باری تعالی بر می‌گردد، اینجا جبرئیل نقشی ندارد. اینجا تمام عناوین مع‌الواسطه از بین رفته است و جای واسطه نیست. اینجا محل استقرار و ورود رسول اکرم(ص) به یک مرحله خاص است که مکان هم معنا ندارد؛ محلی به آن معنای معقول که در نزد ما مأنوس هست، که مثلاً خدا در یک جا در مقابل یا در روبه‌روی پیغمبر(ص) باشد، نیست.

مراد از افق اعلی چیست؟

این مفسر قرآن عنوان کرد: درباره «افق اعلی» حرف‌های زیادی گفته شده است، مراد از افق اعلی جایی است که پیغمبر(ص) در آنجا قرار گرفت و خطابات ربانی به صدر رسول‌الله(ص) رسید. خطابات الهی و فرمایشات خداوند عالم بدون واسطه به پیغمبر(ص) منتقل می‌شود. همه اینها در صدر رسول‌الله(ص) مندرج می‌شود. برخی خیال کرده‌اند که این حرف‌ها را جبرئیل تعلیم به پیغمبر(ص) یاد داده و واسطه بوده، نه چنین نیست؛ بلکه هر چه بوده خطابات الهیه بدون واسطه نه مع‌الواسطه بوده است. همه عناوین خطابات ربانی بدون واسطه بوده است.

وی گفت: آیاتی هم هستند که نشان می‌دهند در عالم ناسوت به واسطه جبرئیل به پیغمبر(ص) منتقل شده‌اند. در عالم لاهوتی هیچ چیز در اختیار جبرئیل نیست و او واسطه نبوده است، هر چه بوده خطابات ربانی به صدر رسول‌الله(ص) بوده است. اول معلم پیغمبر(ص) ذات باری تعالی است. معلم امیرالمؤمنین(ع) پیغمبر ماست و در هیچ کدام اینها وسایط نبوده است. تعلیم، تعلم، معلم و متعلم تنها ذات باری تعالی، پیامبر(ص) و امیرالمؤمنین(ع) بوده‌اند. این عالم است که واسطه می‌خواهد.

آیت‌الله‌العظمی غروی علیاری با تصریح این مطلب که اسرار الهیه دو نوع است، به انواع آن اشاره کرد و افزود: یک نوع اسرار الهیه هست که همه پیغمبران دارند و خداوند عالم به آنها عنایت داشته است. امتیاز پیغمبران همین است که دارای اسراری هستند. یک سلسله اسرار هم هستند که مکتوم و مخفی‌اند، آن اسرار مربوط به ذات باری تعالی است و همه انبیاء مخصوصاً رسول اکرم(ص)، اسرار غیبیه الهی را می‌دانند که قابل گفتن نیست. از اسرار غیبیه نمی‌شود پرده برداشت؛ قابل انتقال و بیان نیست. آن‌ها باید در اختیار خود پیغمبران باشد.

وی اظهار کرد: پیغمبر(ص) دو بار عمق وجود خلقیه جبرئیل را مشاهده کرده است. وقتی با هم رفتند تا به آن مقامات برسند، قبل از اینکه پیغمبر اسلام(ص) مشرف شود، در آنجا خداوند عالم اجازه داد که جبرئیل، خلقت ماهوی خودش را به پیغمبر(ص) نشان دهد. یک بار هم در این عالم ناسوت پیغمبر(ص) موفق شد وجود و خلقت اولیه جبرئیل را که احدی ندیده است ببیند.

این مفسر قرآن عنوان کرد: مسئله اسرار غیبیه که به پیغمبر(ص) منتقل شد، ربطی به جبرئیل نداشته است که واسطه فیض شود و فیوضات الهیه را تدریجاً یا دفعتاً در اختیار پیغمبر(ص) قرار دهد. شخصیت بزرگی چون مرحوم صدرالمتألهین راجع به «الْأَفْقِ الْأَعْلَى» چند جمله‌ای دارد که مرحوم فیض کاشانی هم آن‌ها را در تفسیرش نقل می‌کند. به این صورت بیان شده که آن افق اعلی کجا بود، جنت‌المأوی بود جای انبیا، جای صدیقین یا بالاتر. ایشان می‌گویند مثل «قَابَ قَوْسَيْنِ» و «أُدُنِّي» مثال برای فهم من و شماست، مثال است نه حقیقت امر؛ کما اینکه «وَهُوَ بِالْأَفْقِ الْأَعْلَى»، (نجم/7) هم همین است. جنت‌المأوی آیا بالاتر از اینهاست؟ آنجا پیغمبر(ص) قدم گذاشت و قبل از قَاب قَوْسَيْنِ جبرئیل برگشت که اجازه ورود نداشت.

وی گفت: قبل از قاب قوسین جبرئیل منتظر پیامبر(ص) است که برگردد. جبرئیل می‌گوید به قدری پیغمبر(ص) را بشاش دیدم وقتی از افق اعلی مراجعت می‌کرد و خدمتش مشرف شدم که در همه عمرم محمد(ص) را به آن بشاشی ندیده بودم. در یک حالت بسیار مسرور بوده است. اسرار مخفی به پیغمبر(ص) داده شده، چیزهایی داده شده که اصلاً نمی‌توان گفت؛ چون حتی برای شنیدن صرف هم ظرفیت نداریم، آن قدر در سطح پایینی هستیم که حتی نمی‌توانیم آن مطالب را فقط استماع کنیم. تابحال احدی نتوانسته به آن مقام ربوبی پیغمبر(ص) برسد. مقامات الهیه ائمه(ع) هیچ کدام تبیین نشده است، در مورد هیچ کدام از ائمه دین ما چیزی آن طور که باید در شأن آن‌ها گفته شود، گفته نشده است.

ظرفیت در جامعه نباشد شاید بیان اسرار الهی برای بشریت حرام هم باشد

آیت‌الله‌العظمی غروی علیاری عنوان کرد: چون بضاعت علمی نداریم و ایمانمان بسیار ضعیف است حتی ظرفیت شنیدن مقامات بزرگان را هم نداریم چه برسد به اینکه به آن‌ها ایمان پیدا کنیم. بعضی از اهل دل، در مورد اینکه پیغمبر(ص) در مسئله افق اعلی چه چیزهایی شنیده است، صحبت‌هایی کرده‌اند و شاید بعضی از آن‌ها را به امیرالمؤمنین(ع) هم بیان نفرموده است. ظرفیت در جامعه نباشد، شاید حرام هم باشد که آن اسرار برای بشریت باز شود.

وی با بیان اینکه گفته‌اند معراج آخر پیغمبر(ص) معراج روحانی بود نه جسمانی، گفت: این برخلاف قرآن و برخلاف مبانی بزرگان ما در مورد معراج است. تمام معراج‌های پیغمبر(ص) هم معراج جسمانی بوده و هم روحانی. جسمانی و روحانی بودن آن، زمانی برای پیغمبر(ص) عظمت دارد که آن‌ها را ضبط کند و نگهدار اسرار ربوبی باشد. بعضی از آن‌ها که صلاح بود را به امیرالمؤمنین(ع) منتقل کرد.